

HANDLEIDING

Lange Gasthuisstraat 29
2000 Antwerpen
tel 03-293 82 15 • fax 02-611 75 18
mensenrechteneducatie@vormen.org
www.vormen.org

met steun van **DGOS - Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking**

iets is terecht - iemand vindt iets onterecht -
mijn buurman is te rechts bevonden -
het beleid van dat land staat krom van de blunders, er werd van alles beloofd,
maar er kwam niets van terecht -
ik heb een vraag, waar kan ik hiermee terecht? -
hij was de eerste die terecht stond voor misdaden tegen burgers -
zij ging over de schreef, maar werd prompt terechtgewezen -
wie twijfelt aan de terechtheid van het recht op onderwijs? - ...

Iedereen, waar ook ter wereld,
heeft rechten en verantwoordelijkheden ...
en dat is terecht!
En toch worden die hier en daar wel eens ten onrechte met de voeten getreden...

COLOFON

Auteur: Saskia Rogge

Uitgever: VORMEN vzw, Vlaamse Organisatie voor Mensenrechteneducatie
Lange Gasthuisstraat 29
2000 Antwerpen
tel 03-293 82 15 • fax 02-611 75 18
mensenrechteneducatie@vormen.org
www.vormen.org

**Illustrator kijkplaten
& cartoons:** Pieter De Poortere

Foto's: Belga NV
Koen Broos
Jo Dalemans
Wim De Gendt
Nick Hannes
Mobiële School vzw
Dieter Telemans
Wel Jong Niet Hetero vzw - Frederik Demeyer

Vormgeving: Saskia Rogge

Druk/Print: Print-it, Herentals
De Wrikker, Berchem

Met dank aan: Sabine De Meulder
Troesjka Rogge
Herwig Hermans
Marleen Heysse
Peter Sels
Nadia Reynders

Met steun van: DGOS, Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking

Depot: D/2003/9259/1
ISBN: 90-77058-12-5

© 2003, VORMEN vzw

INHOUDSTAFEL

4	COLOFON
5	INHOUDSTAFEL
7	ALGEMEEN wat is het doelstellingen doelgroep aantal deelnemers duur het pakket
8	PRAKTISCHE VOORBEREIDING algemeen wat heb je nog extra nodig opstelling
11	OPWARMERS
12	VERLOOP
14	NAVERWERKING 1. uitdagingen 2. beeldspraak 3. het truukje met de toverstaf 4. terecht!kwartelspel 5. gedachten over gedachten 6. mensenrechtenbehang 7. stellingenspel 8. songfestival 9. rechten te grabbel 10. portret portret 11. getekend 12. gordijn
21	ZELF EEN TENTOONSTELLING MAKEN 1. gezocht: verscheidenheid 2. grensgevallen 3. mensenrechtenbehang 4. koppen 5. luistermuur 6. campagne 7. kijkdozen
23	OPENDEURDAGEN 1. fotoverhalen 2. recht terecht?!
25	BIJLAGEN

ALGEMEEN

WAT IS HET

TERECHT! is een materialenpakket waarmee je een educatieve tentoonstelling over mensenrechten kan opbouwen. Het is geen louter passeer- & kijktentoonstelling. Wel een werkinstrument, een actieve methodiek om je met een groepje jongeren te verdiepen in mensenrechten.

Je krijgt er tevens een pak ideeën bovenop: ideeën voor wat je verder nog kan doen ter verdieping en naverwerking van de tentoonstelling, ideeën ter verkenning van het mensenrechtenthema, ideeën voor hoe je met een groep zelf een tentoonstelling kan opbouwen of de bestaande kan uitbouwen en ideeën bruikbaar voor een opendeurdag op school.

DOELSTELLINGEN

Bij sommige doelstellingen wordt aan het einde een code vermeld. Dit is een verwijzing naar de "VakOverschrijdende EindTermen over opvoeden tot BurgerZin" voor het secundair onderwijs, kortweg "VOET BZ".

algemeen

Bij de verschillende opdrachten en dan voornamelijk bij het weergeven van de eigen mening en het luisteren naar de mening van anderen betreffende een bepaald thema, komen volgende VOET BZ ongetwijfeld aan bod: 11, 12, 13, 14, 15 (2^e graad).

kennis

- De jongeren weten waarom er ooit mensenrechten zijn bedacht.
- De jongeren begrijpen waarom mensenrechten zijn bedacht. Ze denken erover na en passen die info toe op wat ze kennen of zelf ervaren. VOET BZ 2^e graad - 3, 1
- De jongeren kennen concrete voorbeelden van zowel toepassingen als schendingen van mensenrechten, zowel hier als elders in de wereld. VOET BZ 2^e graad - 1, 5
- De jongeren hebben ideeën over hoe je je kan inzetten voor de mensenrechten. VOET BZ 2^e graad - 7
- De jongeren zien in dat mensenrechten universeel zijn. VOET BZ 2^e graad - 3
- De jongeren zien in dat mensenrechten voortdurende aandacht en inspanning vergen en dat de toepassing ervan mede afhankelijk is van de situatie in een land en van de internationale maatschappelijke orde. VOET BZ 2^e graad - 4
- De jongeren begrijpen dat mensenrechten een dynamisch gegeven zijn. VOET BZ 2^e graad - 4
- De jongeren zien in dat er in bepaalde situaties conflicten bestaan tussen mensenrechten. (*)

vaardigheden

- De jongeren exploreren welke universele rechten en verantwoordelijkheden ze zelf zouden willen formuleren. VOET BZ 2^e graad - 4, 7
- De jongeren kunnen geargumenteerde keuzes en morele afwegingen maken betreft mensenrechtentoe toepassingen en -schendingen. Ze kunnen hierover hun mening formuleren. VOET BZ 2^e graad - 5, 15, 14
- De jongeren kunnen vooroordelen en discriminerend gedrag herkennen bij zichzelf, bij anderen en in de media. (*) VOET BZ 2^e graad - 6
- De jongeren kunnen zich maatschappelijk engageren, individueel of in groep. (*) VOET BZ 2^e graad - 7, 16
- De jongeren kunnen oplossingen zoeken voor maatschappelijke problemen. VOET BZ 2^e graad - 7, 15, 14
- De jongeren kunnen opkomen voor de eigen mensenrechten en voor die van anderen. (*) VOET BZ 2^e graad - 7

houding

- De jongeren zijn overtuigd dat je, ook als jongere, een positieve actie kan ondernemen, hoe minimaal ook, als tegengewicht voor de vele schendingen. VOET BZ 2^e graad - 7, 16 VOET BZ 3^e graad - 17
- De jongeren kunnen waardering opbrengen voor de manier waarop sommige individuen en bewegingen opkomen voor de rechten van de mens. VOET BZ 2^e graad - 4 VOET BZ 3^e graad - 17
- Mensenrechten maken deel uit van het persoonlijk bewustzijn en gedrag van jongeren, een zorgreflex voor een duurzame, rechtvaardige, vredevolle en leefbare wereld.

(*) Deze doelstelling is enkel van toepassing bij sommige werkvormen ter naverwerking van de tentoonstelling.

DOELGROEP

TERECHT! is gemaakt voor jongeren tussen 14 en 18 jaar (2e en 3e graad secundair onderwijs).

AANTAL DEELNEMERS

Vanaf 3 deelnemers kan je ermee aan de slag. Om vlot te kunnen werken is 25 deelnemers een maximum.

DUUR Om de hele tentoonstelling actief te doorlopen voorzie je 2 uren. Heb je die tijd niet, dan kan je enkele van de inhoudelijke items er uitlichten of de items over verschillende tijdstippen spreiden. Je kan er ook een hele dag van maken met de suggesties die verder in deze handleiding worden gegeven. Of dit kan de start zijn van een project-week.

HET PAKKET Dit tentoonstellingspakket bestaat uit:

- een handleiding voor de begeleiding
- 5 grote kijkplaten
- 10 posters met een foto op
- 10 foto's in klein formaat
- 1 poster met de 30 artikelen uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens
- 10 cartoons
- 10 titels

PRAKTISCHE VOORBEREIDING

ALGEMEEN De opstelling van de tentoonstelling zoals hieronder geformuleerd is een basisvoorstel. Heb je zelf nog ideeën om dit aan te vullen, aarzel dan niet om er je eigen ding van te maken. De eenvoud van de opstelling laat toe dat leerkrachten van om het even welk vakgebied dit kunnen organiseren... 'mensenrechten' is een vakoverschrijdend thema bij uitstek! Ook leerlingen kunnen hiermee aan de slag. Je kan het pakket met een klasgroep bekijken, zij stellen het op en begeleiden andere leerlingen in het bezoeken en gebruiken ervan.

**WAT HEB JE NOG
EXTRA NODIG**

- een ruim lokaal of een andere grote ruimte waarin je ongestoord kan werken met de tentoonstelling én die beschikbaar is voor de tijd dat je ermee wil werken (afmetingen: minimum 70 m²)
- 20 panelen die zelfstandig kunnen staan (minimum afmetingen: 2 m hoogte op 90 cm breedte)
- minstens 5 grote flappen papier (minimum afmetingen: 40 cm hoogte op 50 cm breedte)
- materiaal om posters op te hangen b.v. speciale hechtkussentjes ("buddies"), papiertape, velcro of kopspelden (afhankelijk van de bekleding van de beschikbare panelen)
- een tiental stiften
- 5 blokjes "post-it"s of andere zelfklevende briefjes (voorzie een formaat waarop een volzin kan op geschreven worden)
- 5 kopies van de TERECHTER (zie BIJLAGE 1)
- 1 kopie van de PORTRETTEEN (zie BIJLAGE 3)
- optioneel: kopies van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (zie BIJLAGE 11) en de weetjes (zie BIJLAGE 5)

Noot:

Beschik je zelf niet over dergelijke panelen, dan kan je wellicht terecht bij de uitleendienst van je gemeente, stad of provincie.

Op www.belgium.be vind je alle Vlaamse steden en gemeenten terug die een website hebben.

Provincie Limburg : www.limburg.be/pul/tentoonstellinglijst.html

Provincie Oost-Vlaanderen: www.oost-vlaanderen.be/uitleendienst/Gent/

Provincie West-Vlaanderen: www.west-vlaanderen.be/cultuur&vrijetijd/uitleendienst2/tentoonstellingspanelen.htm

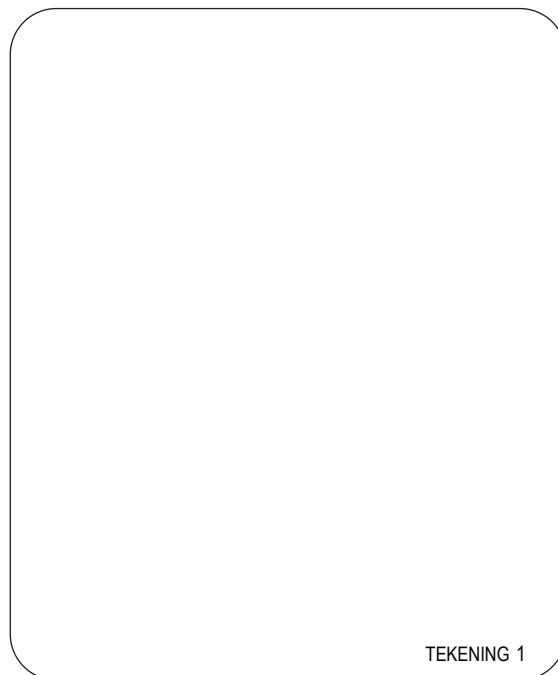
Provincie Vlaams Brabant: www.vl-brabant.be

Provincie Antwerpen: www.provant.be

OPSTELLING

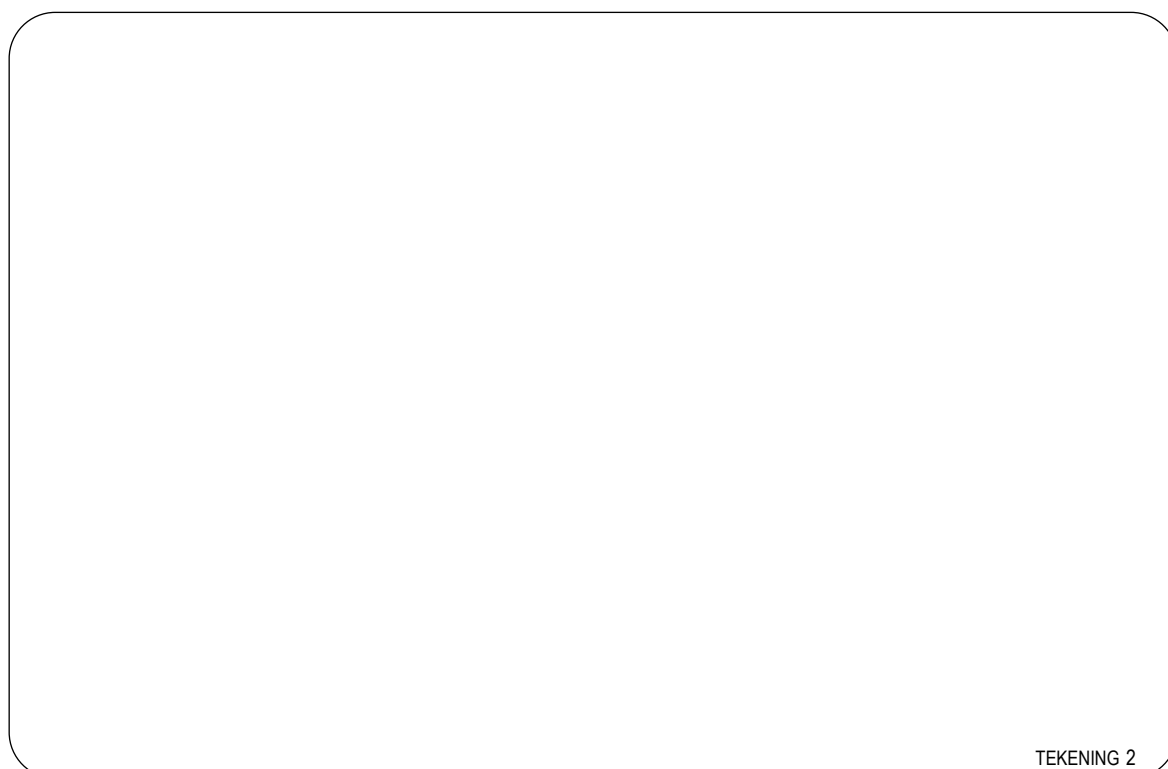
stap 1

Centraal in de ruimte vorm je met 5 panelen een zuil, een soort kiosk. Heb je op school ander materiaal waarmee je een zuil kan maken, dan kan dit net zo goed. Dit wordt de MENSENRECHTENZUIL. Gedurende de activiteit vertrekt alles van hieruit en komt alles hier ook terug. Op de zuil hang je de poster met de kernwoorden uit de 30 artikelen uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en twee keer de titels MENSENRECHTENZUIL en TERECHT! (zie TEKENING 1). Je kan bij de zuil ook een pakketje kopies voorzien van de 30 artikelen (zie BIJLAGE 11). Deelnemers die gedurende het bezoek aan de tentoonstelling nood hebben aan een 'spiekbrieftje' kunnen hier terecht.

stap 2

Baken 5 hoeken af in een straal rond de MENSENRECHTENZUIL (zie TEKENING 2). Elke hoek bestaat uit 3 panelen. Probeer hiermee de beschikbare ruimte optimaal te benutten. Tracht, in de mate van het mogelijke, een minimum afstand van 4m te voorzien tussen de centrale zuil en een hoek.

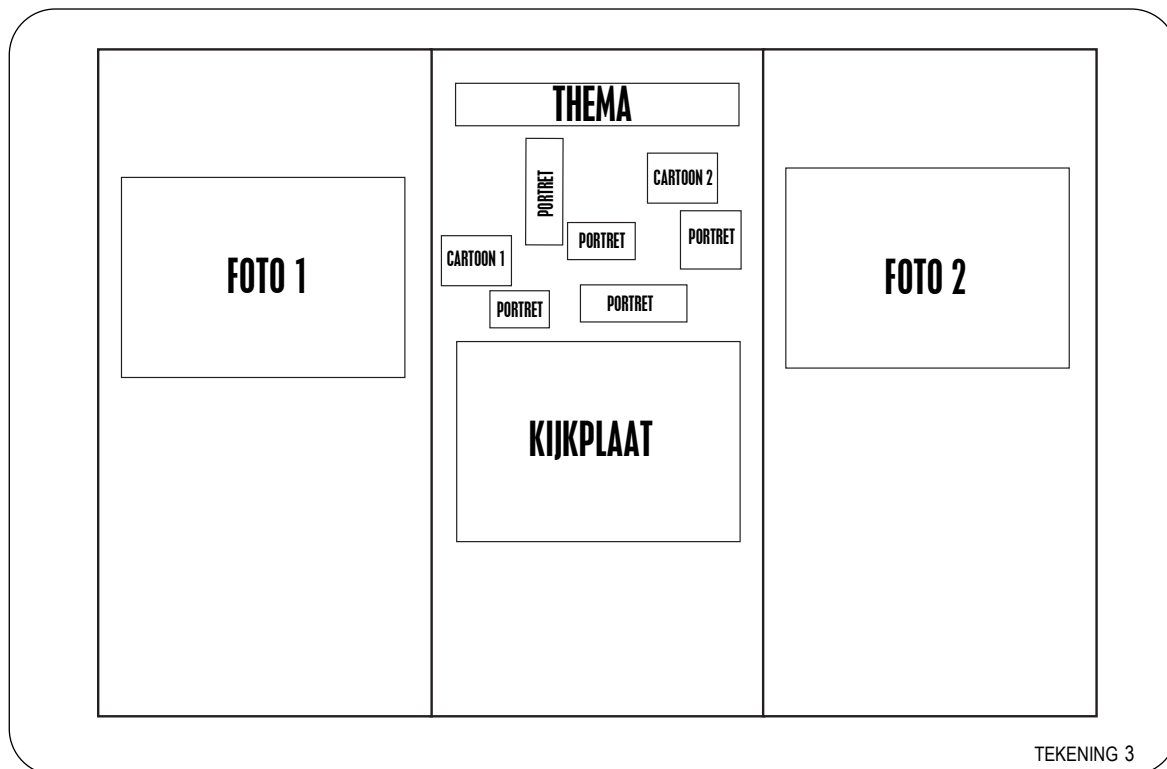

stap 3

Er zijn 5 thema's: ARMOEDE & KANSARMOEDE, ZUID & NOORD, DISCRIMINATIE, MILIEU & DUURZAAMHEID en CONFLICT & VREDE. Elke hoek belicht een thema. Het pakket bevat per thema 2 grote foto's, 1 kijkplaat, 2 cartoons, 5 portretten en 1 titel. Via de aanduiding in de linkeronderhoek weet je welk onderdeel bij welk thema hoort

b.v. FOTO 1 ARMOEDE & KANSARMOEDE.

De PORTRETTELEN vind je in BIJLAGE 3. Voor de basisschikking van de hoeken gebruik je onderstaand plannetje (zie TEKENING 3). Indien gewenst kan je het geheel nog verder aanvullen met weetjes (zie BIJLAGE 5). Voorzie voldoende witruimte onder of naast de verschillende onderdelen. Tijdens het spelverloop worden de deelnemers namelijk gevraagd hier en daar "post-it"s aan te brengen.

stap 4

Tegenover elke themahoek hang (of leg) je een grote flap papier op (of bij) de MENSENRECHTENZUIL. Leg bij elke flap enkele stiften.

stap 5

In de bijlagen vind je per thema enkele stellingen (zie BIJLAGE 4). Selecteer per thema één stelling en schrijf die neer op de overeenstemmende flap.

B.v. bij CONFLICT & VREDE: Meestappen in een vredesbetoging heeft geen zin.

Zorg dat er rondom de stelling nog voldoende ruimte is om een schrijfgesprek te voeren (zie TEKENING 4).

stap 6

In BIJLAGE 1 vind je de TERECHTER. Dit zijn denkertjes en opdrachten waarmee de deelnemers de themahoeken moeten bekijken. Zorg ervoor dat elk groepje zo'n bundeltje heeft, in totaal zijn dit 5 pagina's - 1 per thema.

Let wel: op zicht lijken het 5 identieke pagina's, maar de opdracht (zie: drie) varieert.

TEKENING 4

OPWARMERS

Je kan meteen starten met de tentoonstelling als werkvorm... Je kan er ook voor kiezen om vooraf het thema mensenrechten al wat op te warmen...

B.v. met onderstaande ideeën:

- Kijk samen naar een film die kan gebruikt worden als voorbereiding, eerste kennismaking met het thema, blikopener, warmmaker, ...
(zie BIJLAGE 12)
- Organiseer een quiz over mensenrechten in het algemeen of over één van de deelthema's die in de tentoonstelling aan bod komen.
(zie BIJLAGE 10)
- Speel het "Mensenrechtenspel", een computerspel van Stichting Vredeseducatie Utrecht in samenwerking met het Vredescentrum Antwerpen. In het spel wordt je kennis van de Rechten van de Mens getoetst, maar ook je mening als speler (individueel of per twee) is van belang.
(Info: www.jeugdenvrede.be)
- Al lijkt het thema 'mensenrechten' op het eerste zicht wat abstract, heel wat toepassingen of schendingen ervan werden in de loop der jaren bezongen.
Vraag de jongeren om (apart of in kleine groepjes) een liedje te zoeken waarvan de tekst iets vertelt over mensenrechten. Het kan een activistensong zijn, maar ook een tekst die op mensenrechtenvlak niet echt blinkt. Nadien organiseer je een luistermoment in groep waarbij de jongere of de groepjes tekst en uitleg verzorgen. Anderstalige liedjes moeten voorzien worden van een vertaling of kunnen b.v. aan bod komen in de lessen Engels, Frans of Spaans.
(zie BIJLAGE 12)
- Doe een 'mensenrechtenwandeling', een multiculturele wandeling of een andere educatieve wandeling.
Info:
- Antwerpen: Vredescentrum, Lange Gasthuisstraat 29-31, 2000 Antwerpen, 03-231 19 21
mail@vredescentrum.be www.vredescentrum.be
- Gent: Vredeshuis Stad Gent, Sint-Margrietstraat 9, 9000 Gent, 09-233 42 95
vredeshuis@gent.be www.gent.be/toerisme/vredes.htm
- Bezoek een tentoonstelling of een museum
B.v. Joods Museum van Deportatie en Verzet in Mechelen of In Flanders Fields (over de eerste wereldoorlog) in leper

VERLOOP

STAP 1 [1 minuut]

Verdeel de groep in 5 kleine groepjes. Kan je geen 5 gelijke groepjes vormen, dan is dit niet zo erg voor het verdere verloop. Hou wel de verhouding jongens-meisjes in het oog wanneer je met een gemengde groep werkt. Iedereen zorgt ervoor dat hij/zij een potlood op zak heeft.

STAP 2 [1 minuut]

Alle groepjes verzamelen bij de MENSENRECHTENZUIL. Als begeleid(st)er leid je b.v. in als volgt:

"Wat zijn mensenrechten en waarom hebben mensen die verzonnen? Dit is de kwestie waar we ons de komende twee uren gaan in verdiepen. Hier centraal staat de MENSENRECHTENZUIL. Rondom zie je 5 THEMAHOEKEN, namelijk ... Per groepje krijg je een TERECHTER om te gaan neuzen in de vijf themahoeken. (Als demonstratie rol je een TERECHTER in een trechter of een slagroomsputzak - met wat je het ook wilt vergelijken) Met deze TERECHTER kan je dingen van dichtbij gaan bekijken- door te gluren via het grote gat. Of je kan dingen in een breder perspectief zien, binnen een context- door te gluren via het kleine gaatje. De TERECHTER heeft per themahoek die je bezoekt een blad met denkertjes en opdrachten. De denkertjes zijn steeds dezelfde, de opdrachten variëren. Eens een hoek is afgewerkt, schuiven we allemaal door naar de volgende."

Indien gewenst kan je afspreken wie verantwoordelijk is binnen de groepjes voor het volgen van de TERECHTER of je kan met een beurtrol werken per themahoek. Je kan ook per deelnemer een TERECHTER voorzien waarmee elk voor zich op kijktocht gaat.

Als begeleid(st)er blijf je de hele activiteit lang in de buurt van de zuil en hou je de timing in de gaten. Spreek eventueel een doorschuifsignaal af. Deelnemers kunnen bij jou terecht om vragen te stellen of bemerkingen te lichten. De zuil is tevens je uitvalsbasis om de groepjes aan te moedigen waar nodig.

STAP 3 [16 minuten]

Elk groepje start bij een andere themahoek met een TERECHTER en een pakketje "post-it"s in de hand. De deelnemers volgen de vragen en instructies die gegeven worden in de TERECHTER om de hoeken te bezoeken.

<8 minuten>

Ter verkenning van het thema start iedereen met het bestuderen van de kijkplaat. Daarna worden ook de foto's, de cartoons en de portretten van dichtbij bekeken en dit met volgende vraagjes in de hand:
Wat valt je op? Wat verrast je? Wat erneveert je? Wat vind je erg? Waar ben je blij mee?
De belangrijkste opmerkingen en antwoorden hierbij worden genoteerd.

<5 minuten>

Nadien zet je een mensenrechtenbril op hun neus door bij de kijkplaat volgende denkertjes mee te geven:

1. Over welke rechten zou het hier allemaal kunnen gaan?
2. Welke toepassingen van mensenrechten zie je? Welke schendingen?
3. Welke toepassingen of schendingen van de mensenrechten zou je hier nog kunnen aan toevoegen? Wat ontbreekt er volgens jou op deze kijkplaat?

Ook hier worden de belangrijkste opmerkingen en antwoorden opgeschreven.

noot:

Niet alle denkertjes moeten in elke themahoek uitvoerig beantwoord worden. Daarvoor zijn 2 uren te kort.

Als begeleid(st)er kijk je wat uit naar hoe het loopt.

Sommigen zullen spontaan in gesprek geraken, anderen hebben een zetje nodig. Sommigen gaan er snel over, voor anderen vliegt de tijd.

<3 minuten>

Vervolgens krijgen ze één van onderstaande opdrachten, die elk voor zich moet uitvoeren.

- Welk mensenrecht of welke verantwoordelijkheid vind jij heel belangrijk binnen dit thema?
Je mag er ook zelf een verzinnen. Schrijf dit op een post-it en kleef hem op de MENSENRECHTENZUIL.
- Bedenk een krantenkop of een titel bij de foto links voor je.
Schrijf die op een post-it en kleef hem onder de desbetreffende foto.
- Met welke persoon van de PORTRETTELEN zou je graag eens een babbel doen en waarom?
Schrijf dit op een post-it en kleef hem bij het bijhorende portret.
- Bedenk een krantenkop of een titel bij de foto rechts voor je.
Schrijf die op een post-it en kleef hem onder de desbetreffende foto.
- Kies iemand uit op de kijkplaat of de foto's die je een vraag zou willen stellen.
Schrijf deze vraag op een post-it en kleef hem naast de poster. Schrijf er zo nodig bij aan wie het gericht is.

STAP 4
[6 minuten]

Als afronding van een themahoek gaat het groepje centraal bij de flap met een stelling op staan of zitten om de stelling schrijvend te becommentariëren, te bevestigen of te bediscussieren.

Zijn er gedachten, vragen, meningen die de deelnemers niet kwijt kunnen bij de stelling, dan kunnen ze deze tussendoor ook op een post-it schrijven en op de MENSENRECHTENZUIL plakken.

STAP 5
[4 x 22 minuten]

Nadien schuiven de groepjes in wijzerzin door naar een ander item.

STAP 6
[8 minuten]

Om het geheel af te sluiten kan je nog een korte evaluatie houden.
Heb je te weinig tijd om binnen de voorziene twee uren nog te evalueren? Voorzie dan kort nadien een rustig evaluatiemoment met de groep.

Dit zijn mogelijkheden:

- Een gesprek aan de hand van volgende vragen:
 - Wat heeft je het meest verrast?
 - Wat zal nog even in je hoofd blijven hangen?
 - Als je het geheel bekijkt, welke mensenrecht vind jij heel belangrijk?
 - Vind je het terecht dat er zo'n algemene verklaring van de mensenrechten is opgesteld?
Waarom wel? Waarom niet?
 - Hoe zou het komen dat sommige landen de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens niet willen ondertekenen?
 - Is er volgens jou nog veel werk aan de winkel wat betreft de toepassing van de mensenrechten?
Zo ja, wat vind jij nog een grote, belangrijke brok?
- Je kan iedereen nog een snelle lees- en kijkronde laten doen om te zien wat er na hun bezoek aan de themahoek nog is bijgekomen.
- Je kan de TERECHTER antwoorden en -opmerkingen globaal overlopen.
- In BIJLAGE 2 lees je de verhalen achter de tentoonstellingsfoto's. Het kan boeiend zijn om deze verhalen naast de titels te leggen die de deelnemers bij hun bezoek aan de tentoonstelling verzonnen.
Met volgende vragen kan je hierover een gesprek opzetten:
 - Had je een juist idee van het ware verhaal achter de foto?
 - Zo ja, waaruit had je dit afgeleid?
 - Zo nee, hoe komt dit denk je? Van waar komt het beeld dat je hierbij had?
Hoe zou het komen dat we soms afgaand op 1 beeld, 1 blik, er meteen een heel verhaal bij denken - zonder te weten of dit hét verhaal is? Denk je dat je jezelf hiermee soms misleidt? Denk je dat we hiermee soms misleid worden b.v. door de media?
 - Kijk je anders naar dit beeld nu je het verhaal achter de foto kent?

NAVERWERKING

Je hebt de smaak te pakken ... Je vond de tentoonstelling net goed als opwarmer ... Je wil verder doorboren op wat die mensenrechten hier nu vandaag voor ons betekenen ... Je hebt er één subthema uitgekozen waarmee je nog even door wil gaan ... Je wil iets 'doen!' ...

Hieronder lees je enkele ideeën die je hiervoor kunnen inspireren. Hetzij als activiteit op zich. Hetzij als onderdeel van een projectweek.

1 UITDAGINGEN

materiaal: afhankelijk van de uitdaging

tijd: een projectweek

Na een tentoonstellingsessie laat je de groep het subthema eruit halen dat hen het meest aanspreekt, intrigeert, interesseert, opvalt,... Bedenk vervolgens samen een uitdaging die je met de hele groep diezelfde week nog wil realiseren. Dit, omdat we (ook als jongere!) niet het recht hebben om alles naast ons neer te leggen en te zeggen "Daar kan ik toch niets aan doen!". De uitdaging moet concreet zijn, haalbaar en uitdagend. En dit verschilt uiteraard van groep tot groep.

Enkele voorbeelden:

- Verkoop in 1 week tijd 200 wereldwinkelbananen op school.
- Organiseer een wereldwinkelontbijt op school (www.wereldwinkel.be).
- Zorg dat je tegen vrijdag 100 leerlingen bij mekaar hebt om brieven te schrijven voor Amnesty International.
- Geef iedereen van de groep een bepaalde handicap en breng zo een hele lesdag (of week?) door b.v. dek 1 of 2 ogen af, gebruik een rolstoel om je te verplaatsen, verminder je gehoor door een koptelefoon op je oren te zetten die een bepaald geruis produceert, maak handen of armen onbruikbaar,...
- Zorg ervoor dat iedereen van de klas 1 lesdag kan doorbrengen op een andere school in de buurt en wel zo dat b.v. iemand uit een technische richting een dagje automechanica/Latijnse/kunstonderwijs/economie/... meepikt.
- Organiseer een ludieke actie om je medeleerlingen te overtuigen tot het verkiezen van een brooddoos boven aluminiumfolie en bekom dat tegen het einde van de week 90% van de boterhameters in de refter een brood doos bij heeft.
- Zorg ervoor dat er 1 dag/week lang gezonde, eerlijke of wereldse alternatiepjes verkrijgbaar zijn naast de fris drankdrankautomaat b.v. non-alcoholische cocktails met wereldwinkelfruitsap, Marokkaanse muntthee, Turkse appelthee, ...
- Zorg ervoor dat er 1 dag/week lang gezonde, eerlijke of wereldse alternatiepjes verkrijgbaar zijn naast de snoepautomaat b.v. sesamrepen, yoghurt met vers fruit in, wereldwinkelchocolade, ...
- Organiseer een voetbalmatch met/tegen jongeren die verblijven in een asielcentrum in de buurt.
- Knutsel een grote transparante buis of ton ineen en plaats deze centraal op de speelplaats. Gooi daar gedurende 1 week alle afval in die blijft slingeren op de speelplaats om zo te laten zien wat er aan 'zwerfvuil' op de speelplaats leeft.
- Steek een dag of weekend lang de handen uit de mouwen en werk mee aan een actie om het beheer van natuurgebieden in Vlaanderen vooruit te helpen b.v. via Natuurpunt vzw (www.natuurpunt.be).
- Organiseer een originele geldinzamelactie ter ondersteuning van b.v. Protos (www.protos.be), Wereldpartners (www.11.be), de Voedselbank (www.foodbanks.be), Foster Parents Plan (www.plan-international.be), Unicef (www.unicef.be), , ...
- Doorprik de vooroordelen rond armoede. Verzamel eerst alle heersende oordelen over armoede en mensen in armoede b.v. ze stinken, te lui om te werken, al die vreemden gaan met het OCMW-geld lopen, vluchtelingen komen hier profiteren, schulden loop je op door onverantwoorde uitgaven,... Schijf deze op kaartjes en knoop ze aan touwtjes die je vastmaakt aan ballonnen. De uitdaging is om deze beweringen binnen de week te weer leggen met cijfergegevens, getuigenissen, verhalen, interviews,... 'Doorprik' zo mogelijke vooroordelen. (www.armoede.be; www.welzijnszorg.be)
- Maak een 'armoedethermometer'. Breng armoede in de schoolbuurt of gemeente in kaart door contacten met OCMW, CLB, andere diensten, cijfergegevens, straatverkenning, interviews,... Tracht eerst zicht te krijgen op mogelijke indicatoren van armoede en trek daarmee de straat op. Laat dit speurwerk resulteren in een armoedekrant.
- Organiseer een sensibiliseringscampagne op school b.v. omtrent pesten op school, de Schone Kleren Campagne (www.schonekleren.be), ons consumptiepatroon, papiergebruik, ...
- ...

materiaal: de 10 foto's op A4 formaat, pen en papier per deelnemer
tijd: 40 minuten - 1 uur

De deelnemers gaan in een kring zitten. Leg de 10 foto's verspreid in de kring en geef de deelnemers de tijd om alle foto's goed te bekijken. Vervolgens halen ze (in gedachten) die foto eruit die hen om een of andere reden het meest aanspreekt of afstoot, en dit met een mensenrechtenbril op hun neus. Uiteraard kan dit voor meerdere deelnemers dezelfde foto zijn.

In het daarop volgende gesprek in plenum komen volgende vragen aan bod:

- Welke foto heb je gekozen?
- Waarom spreekt deze foto je aan of stoot hij je af?
- Welke boodschap draagt deze foto voor jou mee op vlak van mensenrechten?
- Welke mensenrechten passen hierbij volgens jou?
- Moest je er één zin bij moeten bedenken om eronder te plakken ... als boodschap van jou aan de rest van de wereld ... welke zou dit dan zijn?

Je kan de foto's ook allemaal op een rij hangen in het klaslokaal. De deelnemers schrijven hun 'denksels' bij de foto's op papier en hangen die onder het bijhorende beeld. Zo heb je een mini-expositie in je eigen klas.

In BIJLAGE 2 lees je het ware verhaal achter de foto's. Het kan leuk of verhelderend zijn om deze te 'verklappen' op het einde of wanneer het ter sprake komt in het gesprek. (Zie ook: VERLOOP - stap 8)

materiaal: de kijkplaten, grote flappen papier, allerhande knutselmateriaal (stiften, scharen, lijm, verf, kranten en tijdschriften, wasco's,...)
tijd: 1,5 uur +

Voor deze opdracht werk je het makkelijkst in (maximum 5) kleine groepjes. Ofwel werken alle groepjes rond één zelfde kijkplaat. Ofwel neemt elk groepje een andere kijkplaat voor z'n rekening. Iedereen start met het nog eens goed bestuderen van de kijkplaat. Je kan er ook de TERECHTERnota's bijnemen. Nadien verzamel je per groepje gedachten voor de volgende opdracht:

"STEL: JE BENT VOOR ÉÉN DAG TOVENAAR OF WENSVERVULLER VAN DIENST EN JE MAG EEN VOLGENS JOU IDEALE WERELD CREËREN. WAT ZOU DAAR ALLEMAAL IN GEBEUREN? WAT IS JE MENSENRECHTENDROOMBEELD OMTRENT DIT THEMA?"

Alle wensen en ideeën worden genoteerd. Vervolgens realiseren, creëren ze deze wereld op papier door er een grote collage, tekening, maquette van te maken. Deze kan je bij wijze van contrast of wenselijke evolutie naast de originele kijkplaat hangen.

De groepjes kunnen er ook een reglement of een oproep aan toevoegen.

B.v. 10 punten waarin geformuleerd wordt wat er moet gebeuren, wat we moeten doen om naar dit mensenrechtendroombeeld te streven.

materiaal: een kopie van de kwartetkaarten (zie BIJLAGE 7)

tijd: 40 minuten

bron verloop: HOMO HETERO BI KWARTET, uitgave van Jeugd & Seksualiteit vzw

vooraf:

De kaartenset bestaat uit 5 kwartetten en enkele jokers. De thema's van de kwartetten zijn:

- ARMOEDE & KANSARMOEDE
- ZUID & NOORD
- DISCRIMINATIE
- MILIEU & DUURZAAMHEID
- CONFLICT & VREDE.

Een kwartet bestaat uit 4 kaarten: een A-, B-, C- en D-kaart. Op elke kwartetkaart staat bovenaan het thema; A,B,C of D; een tekening en 4 artikels (of stukken uit) artikels uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

verloop:

- Verdeel de kaarten onder de spelers. Om het gesprek vlot te laten verlopen beperk je het aantal deelnemers tot 6 of laat ze per 2 spelen.

aantal kaarten per speler	aantal kaarten per speler	aantal jokers in het spel
3	7	1
4	5	0
5	4	0
6	4	4

- De linkerbuur van de deler mag beginnen met vragen aan iemand naar keuze.
B.v. "Heb jij de D-kaart van DISCRIMINATIE?"
Bij een negatief antwoord gaat de linkerbuur van de vrager verder.
Bij een positief antwoord krijgt de vrager de kaart en mag hij/zij een nieuwe vraag stellen.
Het is de bedoeling om zoveel mogelijk kwartetten te verzamelen.
- Wie een joker heeft kan die gebruiken als vierde kaart van een kwartet. M.a.w. heeft iemand al drie kaarten van een kwartet, dan mag hij/zij deze op tafel leggen en de vierde kaart vragen aan de groep. Wie verschillende jokers heeft, mag die door meerdere kaarten van hetzelfde kwartet laten vervangen. Na de bespreking verdwijnt de joker samen met het kwartet uit het spel.
- Heeft een speler een volledig kwartet, zijnde de A-, B-, C- en D-kaart van eenzelfde soort, dan mag hij/zij dit op tafel leggen. Vervolgens wordt het spel stilgelegd.
Degene die het kwartet heeft verzameld, mag er 1 tekening uitkiezen die hij/zij wil bespreken. Deze wordt even getoond aan de rest van de groep. De 4 artikels die eronder staan worden voorgelezen.
Verder wordt een antwoord geformuleerd op volgende vragen:

- Welke van onderstaande rechten zijn van toepassing op het tafereeltje?
 - Welke gaan er tegenin?
 - Welke vind jij hier de belangrijkste en waarom?
- De andere groepsleden kunnen dit tegenspreken of bevestigen.
Verder kan je nog een gesprek hebben over:
- Kennen jullie mensen die in een gelijkaardige situatie zitten?
 - Bij positieve situaties: Vind je dit belangrijk? Doe je dit zelf ook? Waarom wel? Waarom niet?
 - Bij negatieve situaties: Hoe zou je zo'n situatie kunnen verhelpen? Kan je hier oplossingen voor bedenken? Kunnen wij hier iets aan doen?

- Nadien wordt het kwartet spel verder gespeeld tot alle kwartetten verzameld en besproken zijn.

opmerking:

Bij de kwartetkaartjes binnen het thema MILIEU & DUURZAAMHEID merk je dat er niet zo eenduidig artikels uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens worden bijgepast. Bij het tot stand komen van de Universele Verklaring (1948) waren milieu en duurzaamheid echter nog geen thema. Rechten die hierbij aansluiten behoren tot wat genoemd wordt "de 3^e generatie rechten" zoals "het recht op ontwikkeling". Hierover werden nog geen internationale verdragen afgesloten.

5

GEDACHTEN OVER GEDACHTEN

materiaal: 15 kaartjes met uitspraken, meningen, citaten, gedachten

tijd: 40 minuten - 1 uur

Maak vijftien kaartjes met daarop uitspraken, meningen, gedachten van bekenden en onbekenden. Inspiratie hiervoor vind je in BIJLAGE 6 en op www.vormen.org b.v. in de nieuwsbrieven.

Leg alle kaartjes in het midden van de kring met de tekst naar onder. Eén iemand mag er eentje uitkiezen, omdraaien en voorlezen. Hij/zij zegt als eerste of hij/zij er ook zo over denkt of niet. Nadien kan ook de rest van de groep hierin bijtreden of tegenspreken. Wanneer het gesprek of de discussie hierover is afgerond, kan een volgende een nieuw 'gedacht' lanceren.

Uiteraard hoef je niet elke uitspraak even uitgebreid te bespreken. Ook niet elk kaartje moet aan bod komen. Het is belangrijker om een goeie babbel te hebben en leren meningen te formuleren en te respecteren.

Je kan afronden door elke deelnemer een blanco kaartje te geven waarop hij/zij een 'gedacht' van hem/haar kan schrijven. Een inzicht, een idee of een bevestiging van een gedachte na het voeren van bovenstaand gesprek. Deze gedachten kan je op een waslijn hangen in de klas.

6

MENSENRECHTENBEHANG

materiaal: per deelnemer een vierkant van isomo, karton, doek of plastic b.v. 60 cm/60cm, kopselden, allerhande knutselmateriaal (stiften, verf, wasco's, lijm, scharen, spuitbus, ...), eventueel de 30 artikelen van de rechten van de mens als geheugensteuntje (zie BIJLAGE 11), 2 blanco kaartjes per deelnemer

tijd: 1 uur +

Geef alle deelnemers een vierkant van isomo, karton, doek of plastic. Je kan opteren voor één materiaal of je kan de vrije keuze laten en de materialen door mekaar gebruiken.

Ieder neemt een recht of een gevolg van de mensenrechten in zijn/haar hoofd dat hij/zij persoonlijk heel belangrijk vindt en schrijft dit op een kaartje. Vervolgens wordt hier een verwerking, een voorstelling van gemaakt op het beschikbare vierkant. Dit kan van alles zijn: een slogan in sierlijke letters, een cartoon, een tekening, een woordenverzameling, een beeld, ...

Nadien worden alle kunstwerken zo geschikt/opgehangen dat het een mooi wand- of vloerkleed wordt. Iedereen schrijft op een klein kaartje het onderwerp of een titel van het kunstwerk met zijn/haar naam erbij. Deze kaartjes worden op het bijhorende vierkant gespeld.

7 STELLINGENSPEL

materiaal: stellingen (zie BIJLAGE 4)

tijd: 45 minuten - 1 uur

Tijdens de tentoonstelling voerden de deelnemers al een eerste (schrijf)discussie. In de naverwerking kan je verder boren op enkele gespreksthema's.

Mogelijkheden zijn:

- Je verdeelt de groep in kleine groepjes die zich verspreiden over het lokaal. Elk groepje krijgt een andere stelling en een tiental minuten om deze te bespreken. Als begeleider zwengel je het gesprek aan waar nodig. Nadien volgt een gesprek in plenum. Het groepje dat de stelling besprak geeft als eerste de groeps mening of de grote discussiepunten weer. Daarna kunnen de anderen aanvullen of verwerpen. Zo worden alle stellingen doorlopen.
- Naargelang de mening van de deelnemers over een bepaalde stelling, stellen ze zich anders op in de ruimte b.v. iemand die volledig akkoord is zoekt een zo hoog mogelijke plek in het lokaal om te gaan staan of zitten; niet akkoord = laag bij de grond. Of links van de begeleider = akkoord; rechts = niet akkoord. Nadien worden de ingenomen posities besproken, beargumenteerd, bediscussieerd.
- Je voert de discussie in de vorm van een rechtszaak. De rechter (begeleider) staat achter een tafel in het midden van het lokaal. Links en rechts ervan staat een reeks stoelen. De rechter poneert een stelling en vervolgens kunnen de groepsleden plaats nemen in de beklagdenbank. Ga je links van de rechter zitten, dan ben je 'voor'. Ga je rechts ervan zitten, dan ben je 'tegen'. De rechter geeft beide partijen even de tijd om hun argumenten te verzamelen en laat ze nadien aan het woord komen. Indien je gedurende het gesprek overtuigd wordt door de argumenten van de tegenpartij, mag je overlopen.

8 SONGFESTIVAL

materiaal: cd-speler, schriftjes, balpennen

tijd: 1 uur++

(afhankelijk van de grootte van de groep en de tijd die je neemt om de liedjes te bespreken)

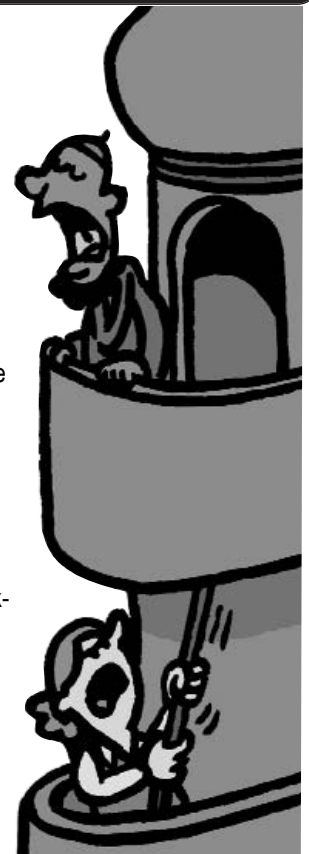
Al lijkt het thema 'mensenrechten' op het eerste zicht wat abstract, heel wat toepassingen of schendingen ervan werden in de loop der jaren bezongen.

Vraag de jongeren om (apart of in kleine groepjes) een liedje te zoeken waarvan de tekst iets vertelt over mensenrechten.

Het kan een activistensong zijn, maar ook een tekst die op mensenrechtenvlak niet echt blinkt. Nadien organiseer je een luistermoment in groep waarbij de jongere of de groepjes tekst en uitleg verzorgen. Anderstalige liedjes moeten voorzien worden van een vertaling of kunnen b.v. aan bod komen in de lessen Engels, Frans of Spaans. Je kan voor iedereen een bundeltje samenstellen met alle teksten en vertalingen. Mogelijks kan je er nog een cd aan toevoegen met alle uitverkoren liedjes op.

Met deze opdracht ga je niet enkel in op wat gezegd (gezongen) wordt in de liedjes, maar bevorder je hopelijk ook de appreciatie voor verschillende meningen en muziekgenres.

inspiratie: BIJLAGE 12

materiaal: kaartjes met rechten op (zie BIJLAGE 9), kaartjes met tekeningen op (zie BIJLAGE 8), 2 niet doorschijnende zakjes of doosjes

tijd: 30 minuten

Maak twee 'grabbelzakken' met kaartjes in. In zak 1 zitten alle kaartjes met rechten op. In zak 2 zitten alle kaartjes met tekeningen op uit de kijkplaat of de cartoons van de tentoonstelling. De deelnemers zitten in een kring. Om beurten trekt iemand uit elke zak één kaartje. De tekening wordt getoond of omschreven aan de rest van de groep, het recht wordt vermeld. Vervolgens zet je een gesprek op met de volgende vragen:

- Is er volgens jou een combinatie mogelijk van de twee? Zo ja, leg dit even uit.
(nadien krijgt ook de rest van de groep de gelegenheid om hierover z'n goed- of afkeuring te geven)
- Zo nee, neem dan een nieuw rechtenkaartje en bedenk of hier een combinatie mogelijk is.
(nadien krijgt ook de rest van de groep de gelegenheid om hierover z'n goed- of afkeuring te geven)
- Kan je je zo'n combinatiesituatie voorstellen? Heb je zelf ooit zoiets meegemaakt, van dichtbij of van op afstand? Hoe voelde je je hierbij?

De rechtenkaartjes worden na gebruik teruggestoken in de grabbelzak. De tekeningen niet. Je kan doorgaan met het grabbelen en combineren tot de tekeningen op zijn of tot iedereen aan de beurt is geweest.

materiaal: portretten (zie BIJLAGE 3), pen en papier per deelnemer

tijd: 30 minuten+

De deelnemers krijgen de tijd om alle portretten nog eens door te lezen.
Nadien zijn volgende opdrachten mogelijk:

- Elkeen kiest er 1 portret uit dat hij/zij wil doorgeven aan iemand van de klas, met een persoonlijke boodschap erbij.
B.v. Ik geef dit portret aan jou
... omdat ik je ook zo moedig vind daarom en daarom
... omdat ik me afvraag hoe jij denkt over vrijwilligerswerk
... omdat dit me doet inzien dat pesten echt wel een pest kan zijn en hiermee wil ik me excuseren voor al m'n grove opmerkingen
... omdat ik graag wou weten wat jij hierover dacht
- Schrijf zelf een portret van iemand uit je buurt, in je klas, van je familie die je heel erg waardeert omwille van hun inzet voor de mensenrechten.
- Schrijf een portret van jezelf waarin je formuleert wat je zelf doet of zou willen doen als inzet voor de mensenrechten.

materiaal: de 5 kijkplaten

tijd: 1 uur+

Bespreek de kijkplaten in kleine groepjes aan de hand van onderstaande vragen:

- Mocht je voor 1 dag kunnen ruilen met iemand van op de plaat. Wie zou je dan willen zijn? Waarom?
- Wie gelijkt het meest op jou? Of: in wie of wat herken je veel van jezelf? Waarom?
- Welk tafereeltje valt je het meest op of is je het meest bijgebleven? Waarom?
- Stel: je bent 1 minuut lang superman/vrouw. Wie zou je willen redden en waarom?

materiaal: kaartjes met tekeningen op (zie BIJLAGE 8), balpenen, eventueel materiaal om een "gordijn" te maken (touwtjes, een buis of een stok, een nietjesmachine of een perforator)

tijd: 30 minuten

Kopieer de kaartjes met tekeningen op een licht kartonnetje. De deelnemers zitten in een kring. Alle stukjes worden in het midden van de kring verspreid, met de tekening naar boven. Iedereen kan ze gedurende 10 minuten rustig bestuderen om tenslotte dat stukje eruit te halen dat hen aanspreekt.

Op de keerzijde vult elk voor zich de volgende zin aan:

"Als ik dit zie, dan denk ik ..."

Deze gedachten kan je nadien nog in de grote groep bespreken. Vervolgens wordt een gordijn (of een mobiel) gemaakt met de kaartjes.

Je kan deze activiteit nog uitbreiden door de deelnemers nog een concreet voornemen te laten formuleren bij het gekozen tafereeltje. Deze worden ook op kaartjes geschreven en vastgemaakt in het "gordijn".

ZELF EEN TENTOONSTELLING MAKEN

Onderstaande werkvormen kunnen best gekaderd worden in een projectweek, want met één lesuurtje kom je er niet. De bedoeling is dat de jongeren na een eerste inwijding in het thema zich op eigen kracht verder gaan verdiepen, geïnspireerd door onderstaande opdrachten en resulterend in iets creatiefs. Zo wordt b.v. gedurende een week een tentoonstellingsruimte geleidelijk aan- en ingekleed. Eens alles af is kunnen medeleerlingen een kijkje gaan nemen.

1 GEZOCHT: VERSCHIEDENHEID

materiaal: verschillend audiovisueel materiaal (een videocamera, een digitaal fotoestel, een bandopnemer,...)
bron: www.vormen.org/AllemaalAnders/Verscheidenheid.htm

Je verdeelt je groep in teams. Elk team krijgt een eigen zoekopdracht en tijd b.v. 2 uren of een halve dag. In die tijd gaan ze op zoek naar sporen, voetafdrukken, gewoontes,... van andere culturen in de buurt. Deze ontdekkingen worden op verschillende manieren vastgelegd: interviews op cassettes, videobeelden, foto's, Elk groepje krijgt hiervoor een andere invalshoek mee. B.v. kledij, eten, talen,...
Na de zoektocht verzamelen de teams hun vangsten, stellen deze op in een hoek van een lokaal en organiseren ze een kijkmoment. Uiteraard moet er de nodige tijd voorzien worden om al het verzameld materiaal goed te kunnen verwerken b.v. een videomontage, een fotoreportage, een collage, ...

2 GRENSGEVALLEN

materiaal: flappen papier en stiften, verder is het materiaal afhankelijk van gekozen uitwerking
bron: www.grensgevallen.annefrank.nl

Binnen 'mensenrechten' heb je vaak te kampen met 'grensgevallen'. Dit zijn situaties waarbij 2 grondrechten met mekaar botsen.

B.v. Het recht op vrijheid van mening en meningsuiting én het recht op bescherming tegen discriminatie.

Eminem is een grote hiphopartiest. Met soms agressieve en provocerende teksten nummers schopt Eminem tegen de heersende moraal. Hij doet krasse uitspraken over vrouwen en homo's. Ze worden beledigd, mishandeld en vernederd.

Vraag: Welk recht heeft voorrang voor jou?

Of: Vlaams Blok en het cordon sanitair

Of: vrouwonvriendelijke reclame

Ga met de groep op zoek naar enkele duidelijke grensgevallen. Kies die grensgevallen eruit die je wil voorleggen aan je medeleerlingen op school. Schrijf ze op een grote flap papier (1 grensgeval per flap). Nadien verzamel je stemmen. Om de verschillende stemmen te verduidelijken, zoek je naar leuke visuele voorstellingen ervan. Hierbij moet je er steeds voor zorgen dat duidelijk aangegeven wordt waar je welk recht kan ondersteunen.

B.v. links is 'recht op vrijheid van mening en meningsuiting' en rechts is 'recht op bescherming tegen discriminatie'. Leuke visuele voorstellingen kunnen zijn:

visbokalen waarin de stemmers visjes kunnen steken; parels laten rijgen; bolletjes kleuren in een zwarttekening of punten verbinden in een cijfertekening; een rijtje laten breien van een sjaal; ...

Na de tentoonstelling inventariseer je de stemmen. Je kan deze met de groep bespreken. Misschien lukt het wel om er een presentatie van te maken b.v. in "PowerPoint" en deze bij gelegenheid voor te stellen aan je medeleerlingen op school.

3 MENSENRECHTENBEHANG

materiaal: per deelnemer een vierkant van isomo, karton, doek of plastic b.v. 60 cm/60cm, kopspelden, allerhande knutselmateriaal (stiften, verf, wasco's, lijm, scharen, spuitbus, ...), eventueel de 30 artikelen van de rechten van de mens als geheugensteuntje (zie BIJLAGE 11), 2 blanco kaartjes per deelnemer

tijd: 1 uur +

Geef alle deelnemers een vierkant van isomo, karton, doek of plastic. Je kan opteren voor één materiaal of je kan de vrije keuze laten en de materialen door mekaar gebruiken.

Ieder neemt een recht of een gevolg van de mensenrechten in zijn/haar hoofd dat hij/zij persoonlijk heel belangrijk vindt en schrijft dit op een kaartje. Vervolgens wordt hier een verwerking, een voorstelling van gemaakt op het beschikbare vierkant. Dit kan van alles zijn: een slogan in sierlijke letters, een cartoon, een tekening, een woordenverzameling, een beeld, ...

Nadien worden alle kunstwerken zo geschikt/opgehangen dat het een mooi wand- of vloerkleed wordt. Iedereen schrijft op een klein kaartje het onderwerp of een titel van het kunstwerk met zijn/haar naam erbij. Deze kaartjes worden op het bijhorende vierkant gespeld.

4 KOPPEN

materiaal: een computer met internetverbinding, een bibliotheek in de buurt, kapstokken, allerlei knutselmateriaal (papier, stiften, verf, wasco's, lijm, scharen, spuitbus,...), enkele oude kledingsstukken of stukken stof

inspiratie: www.amnesty.nl/overamnesty_encyclopedie_a.shtml

Ga met de hele groep op zoek naar verschillende figuren of gebeurtenissen die iets betekenen of hebben betekend in de geschiedenis der mensenrechten. Dit kunnen zowel positieve als negatieve zijn. Maak hier een lijst van en selecteer vervolgens die mensenrechtenfiguren en mensenrechtengebeurtenissen die jullie persoonlijk belangrijk vinden of getroffen hebben. Je kan er dus uitdrukkelijk voor kiezen om enkel positieve figuren te selecteren. Zorg dat het aantal geselecteerden hanteerbaar blijft b.v. maximum 1 per persoon.

Vervolgens kleed je per item een kapstok aan. Bovenaan komt dan een groot hoofd (bij een mensenrechtenfiguur) of beeld (bij een gebeurtenis). Het "kapstoklijf" wordt een kledingstuk of een lap stof waaraan allerlei wordt vastgemaakt b.v. bijhorende krantenknipsels, attributen, uitspraken, bedenkingen, symbolen, ...

Om deze "kleren" te bedenken en te verzamelen kan je best per item twee detectives aanstellen. Zij moeten de levensloop of het geschiedenis uitpluizen en tastbare bewijzen verzamelen.

Deze opdracht kan je eventueel opdelen in thema's B.v. Arbeid, Conflict & Vrede, Armoede, Milieu, Vrouwen, Kinderen, ...

variant:

Je kan ook koppen maken van mensen rondom ons b.v. een leerkracht, buurvrouw, medeleerlingen, vader, tante, ... die zich inzetten voor de mensenrechten...

5 LUISTERMUUR

materiaal: meerdere discman of cd-spelers met koptelefoon, cd's, schriftjes, balpennen

Doe eerst de activiteit 'NAVERWERKING 8. SONGFESTIVAL'. Nadien maak je per liedje een schriftje aan. Op de eerste pagina kleef je een kopie van de songtekst met zo nodig een vertaling erbij. Je plaatst een reeks tafeltjes tegen een muur. Daarop installeer je een cd-speler met een koptelefoon of een diskman, een schriftje, de bijhorende cd in de speler en een pen. Bezoekers kunnen de liedjes gaan beluisteren en de tekst mee volgen in het schriftje. Hun gedachten en opmerkingen hierbij schrijven ze neer op de lege bladzijden.

6 CAMPAGNE

materiaal: allerlei knutselmateriaal (papier, stiften, verf, wasco's, lijm, scharen, spuitbus, ...), oude blanco T-shirts, stukken stof, grote flappen papier

Nadat een bepaald thema is uitgediept, kan er in kleine groepjes gewerkt worden aan een mogelijke campagne, het vorm geven van meningen hieromtrent. Dit wordt vormgegeven in een slogan, affiche, cartoon of T-shirt. Deze kunnen mee opgehangen worden in de tentoonstellingsruimte.

7 KIJKDOZEN

materiaal: allerlei knutselmateriaal (papier, stiften, verf, wasco's, lijm, scharen, spuitbus, ...), grote kartonnen dozen

Verdeel je groep in vijf. Elk groepje verdiept zich één van de 5 grote thema's die in de tentoonstelling aan bod komen. Per thema word een grote kijkdoos gemaakt waarin de 'kijk op mensenrechten' van de groep wordt gevisualiseerd. Op die manier kan je mensen ook letterlijk iets van verschillende kanten laten zien, verschillende brillen doen opzetten om iets te beoordelen, te veroordelen, te zien,....

OPENDEURDAGEN

Een opendeurdag op school kan ook een gelegenheid zijn om het TERECHT!tentoonstellingspakket uit te stallen. Bezoekers kan je een opdracht meegeven. Geen grootste diepgaande opdracht. Wel een kleine proever, een zoekertje. Net genoeg om er niet zomaar voorbij te lopen.

1 FOTOVERHALEN

materiaal: kopies van de verhalen achter de foto's (zie BIJLAGE 2)

Je geeft aan elke bezoeker 1 van de fotoverhalen en vraagt hen om de bijpassende foto te gaan opzoeken. Aan de uitgang kan je een overzicht voorzien van de juiste oplossingen.

2 RECHT TERECHT!

materiaal: kleine post-its met een cijfer op tussen 1 en 30

Elke bezoeker krijgt een post-it met een cijfer op. In de tentoonstelling moet hij/zij eerst opzoeken naar welk recht dit cijfer verwijst. Dit kan je terugvinden op de mensenrechtenuil op de poster met de 30 artikelen uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Nadien moet het nummer gekleefd worden op de kijkplaten of bij de portretten waar het bij past. Bij de uitgang kan je een checklist voorzien met de goeie antwoorden.

